

Sygn. akt VIII U 1559/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grażyna Łazowska
Protokolant	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2019 r. w Gliwicach

sprawy M. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

przy udziale E. R.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania M. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 8 grudnia 2017 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż ubezpieczona M. H. jako pracownik u płatnika składek E. R. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu poczynając od 10 maja 2017 roku;
- zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 1559/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 8 grudnia 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na podstawie przepisów ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że M. H. jako pracownik u płatnika składek (...) E. R. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu od 10 maja 2017r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że pozyskana w trakcie postępowania wyjaśniającego dokumentacja i wyjaśnienia M. H. i E. R. budzą wątpliwości co do faktycznego wykonywania przez M. H. pracy. Organ rentowy

wskazał, że podpisanie pełnomocnictwa dla M. H. uznać można jako przygotowywanie dokumentacji zwłaszcza w kontekście powiązań stron, gdy E. R. jest matką odwołującej, a zarówno płatnik składek, jak i odwołująca w złożonych wyjaśnieniach nie wskazały, że są spokrewnione. Przedstawione przez płatnika zaświadczenie lekarskie z 5 maja 2017r. nie spełnia norm określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z 30 maja 1996r. w sprawie przeprowadzenia badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy, jest wydane na prośbę odwołującej. Stąd nie może być traktowane jako zaświadczenie lekarskie stwierdzające zdolność do wykonywania pracy. Nadto E. R. oświadczyła, że przed podpisaniem umowy o pracę z odwołującą sama wykonywała wszystkie obowiązki, a obecnie również wykonuje je sama. Oświadczyła także, że zatrudni osobę zastępującą odwołującą na umowę zlecenia, lecz do chwili obecnej brak jest zgłoszenia do ubezpieczeń takiej osoby. Wreszcie, w momencie zawarcia umowy o pracę M. H. była już w ciąży. Organ rentowy stwierdził, że sekwencja zdarzeń związanych z zatrudnieniem odwołującej wskazuje, że działanie to służyło jedynie uzyskaniu świadczeń z ubezpieczenia społecznego (zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego). Zawarta przez strony umowa o pracę była sprzeczna z zasadami współzycia społecznego i miała charakter pozorny.

W odwołaniu od decyzji M. H. domagała się jej zmiany przez stwierdzenie, że będąc pracownikiem u płatnika składek (...) E. R. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu i chorobowemu od 10 maja 2017r. Wniosła również o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania , w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołująca wskazała, że w okresie zawartej umowy o pracę wykonywała faktycznie powierzone jej czynności zawodowe, stawiała się w pracy oraz realizowała w sposób faktyczny nałożone na nią obowiązki. Dodała, że pozostawanie przez nią w ciąży w momencie zawarcia umowy o pracę nie miało żadnego wpływu na podjęcie zatrudnienia. Zatem umowa ta nie może być oceniana jako zawarta dla pozor, sprzeczna z prawem, z zasadami współzycia społecznego, czy zmierzająca do obejścia prawa.

Zainteresowana E. R. na rozprawie 6 lutego 2019r. oświadczyła, że przychyliła się do stanowiska odwołującej.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w skarżonej decyzji. Organ rentowy wniósł także o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zainteresowana E. R. działalność gospodarczą pod nazwą (...) E. R. rozpoczęła w styczniu 2017r., aby mieć dodatkowe źródło dochodu. Na co dzień zainteresowana mieszka w N. i pracuje tam jako pielęgniarka na umowę zlecenia. W przyszłości zamierza przeprowadzić się na (...) na stałe.

Firma (...) pośredniczy w sprzedaży sprzętu AGD, sprowadza sprzęt ekspozycyjny i używany z Unii Europejskiej, następnie publikuje w Internecie oferty sprzedaży na Allegro, (...). Firma organizuje transport kupującym i w tym zakresie współpracuje z firmą (...). Praca w firmie wykonywana jest głównie w magazynie, gdzie jest przygotowywany towar do sprzedaży np. robione zdjęcia.

Początkowo działalność firmy była prowadzona w magazynie na ul. (...) w G., następnie w C. na ul. (...), a od maja 2019r. firma dysponuje magazynem w G. przy ul. (...). W każdym z magazynów znajdowało się stanowisko biurowe.

W dniu 10 maja 2017r. odwołująca M. H., córka E. R., zawarła z zainteresowaną umowę o pracę na okres próbny od 10 maja 2017r. do 31 maja 2017r. na stanowisko pracownika biurowego, na 1/2 etatu, za wynagrodzeniem zgodnym z minimalną płacą krajową.

Umowę tą odwołująca zawarła po wcześniejszym uzyskaniu informacji

od M. Z., że istnieje możliwość zawarcia tego typu umowy z zainteresowaną. M. Z. zajmowała się księgowością odwołującej, gdy ta prowadziła sklep spożywczy, a następnie zajęła się prowadzeniem księgowości firmy zainteresowanej. Sklep spożywczy został założony przez tragicznie zmarłego męża odwołującej w 2010r. Działalność tę odwołująca zawiesiła w marcu 2017r., ponieważ sklep nie przynosił dochodów, a w marcu bieżącego roku ją zlikwidowała.

W dniu 10 maja 2017r. sporządzony został zakres obowiązków dla odwołującej, w którym podano, że do jej obowiązków należy: obsługa klienta (osobiście i telefonicznie), wystawianie faktur, dowodów sprzedaży i paragonów, zamawianie towaru, obsługa, wystawianie zleceń przewozowych, logistyka (spedycja), prowadzenie biura, prowadzenie dokumentacji magazynowej, przygotowywanie dokumentacji do księgowości, podpisywanie umów.

Również w dniu 10 maja 2017r. zainteresowana E. R. sporządziła dla odwołującej upoważnienie do podpisywania faktur, podpisywania umów, prowadzenia dokumentacji firmowej i wykonywania przelewów firmowych.

W dniu 1 czerwca 2017r. strony zawarły kolejną umowę o pracę tym razem na czas nieokreślony na stanowisko pracownika biurowego w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem minimalnym.

Na podstawie zawartych umów o pracę odwołująca faktycznie zajmowała się zamawianiem towaru. Jako, że posługuje się językiem angielskim na dobrym poziomie mogła znajdować dostawców sprzętu AGD na stronach obcojęzycznych. Do jej zadań należało także zorganizowanie transportu tego sprzętu, przygotowanie do sprzedaży i wystawienie na portalach internetowych na sprzedaż. Towar taki jest albo wysyłany albo odbierany osobiście przez klientów. Od czasu zatrudnienia odwołującej zainteresowana rzadziej przyjeżdżała na (...), przeciętnie raz w miesiącu na weekend. W czasie takiego weekendu sprawdzała, czy odwołująca opłaciła księgową, ZUS-y, sprawdzała magazyn, czasami pomagała przy myciu przywiezionego sprzętu. Poza tym czasem odwołująca pozostawała z nią w stałym kontakcie telefonicznym, gdyż to zainteresowana podejmowała decyzje dotyczące firmy, a odwołująca je wykonywała. Odwołująca, jako pełnomocnik Firmy (...) podpisała umowę najmu lokalu – magazynu przy ul. (...) w G., od P. O., który zawodowo zajmuje się najmem nieruchomości. Odwołująca przynosiła księgowej dokumenty, faktury do księgowania. Z tytułu wykonanej pracy otrzymała umówione wynagrodzenie.

Od początku w firmie (...) odwołującej pomagał jej partner D. W.. D. W. wcześniej prowadził własną działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży sprzętu AGD, ale została ona zawieszona w 2016r. Od czerwca 2018r. D. W. jest również pracownikiem firmy (...). Podczas nieobecności odwołującej w pracy to on pomagał zainteresowanej w prowadzeniu firmy.

Odwołująca zeznała, że zawierając umowę o pracę na okres próbny nie wiedziała, że jest w ciąży. O ciąży dowiedziała się w dniu 15 maja 2017r. podczas wizyty u lekarza ginekologa. Była wówczas w 6 tygodniu ciąży.

Z dniem 18 lipca 2017r. odwołująca przeszła na zwolnienie lekarskie w związku z ciążą i zgłosiła wniosek o wypłatę zasiłku chorobowego za okres do 14 grudnia 2017r.

Odwołująca w okresie od 20 maja 2017r. do 18 czerwca 2017r. uczestniczyła w kursie: „ Spedytor – (...) od Podstaw ”.

Odwołująca nadal jest zatrudniona u zainteresowanej.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach organu rentowego, dokumentacji medycznej odwołującej, deklaracji podatkowej oraz raportu księgi przychodów i rozchodów za 2017r., zeznań świadków P. O., B. K., Ł. B., M. Z., D. W., P. L. słuchanego w drodze pomocy sądowej, zeznań odwołującej (protokół elektroniczny

z rozpraw z 6 lutego 2019r. czas 00:07:53 – 00:19:20, z 29 marca 2019r. czas 00:10:21 - 01:06:48, z 4 października 2019r. czas 00:03:44 – 00:37:05).

Sąd nie przeprowadził dowodu z zeznań zainteresowanej E. R., ponieważ zainteresowana oświadczyła, że rezygnuje z przesłuchania. Sąd uznał, że pozostały materiał dowodowy jest wystarczający do kompleksowej oceny sprawy i stanowczego jej rozstrzygnięcia.

Sąd dał wiarę zeznaniom słuchanych w sprawie świadków oraz odwołującej M. H., gdyż były one rzeczowe, logiczne, przekonujące, zgodne ze sobą i korespondujące z powołaną w sprawie dokumentacją. Wszyscy słuchani w sprawie świadkowie jednoznacznie potwierdzili, że odwołująca wykonywała pracę w firmie (...). Świadkowie P. O. i zatrudniona w jego firmie (...) zeznali, że odwołująca jako pełnomocnik firmy (...) reprezentowała E. R. przy zawarciu umowy najmu magazynu w G. przy ul. (...). B. K. widziała odwołującą w tym magazynie, gdy wizytowała ten obiekt. Świadek Ł. B., który jest zatrudniony w firmie (...) jako kurier potwierdził, że przyjeżdżając do firmy (...) po odbiór sprzętów 2, 3 razy w tygodniu widział tam odwołującą, która wydawała mu sprzęt. M. Z. prowadząca księgowość firmy (...) zeznała, że odwołująca przynosiła jej faktury i inne dokumenty. Świadek P. L., który w ramach swojej firmy zajmuje się naprawą sprzętu AGD i współpracuje z firmą (...) wskazał, że wielokrotnie kontaktował się z odwołującą, był też kilka razy

w firmie (...) osobiście i widział odwołującą w pracy, gdy zajmowała się sprawami biurowymi, rozliczała przelewy, wystawiała listy przewozowe. Zeznania te w pełni korespondują z zeznaniami odwołującej oraz świadka D. W., a także z dokumentacją zgromadzoną w sprawie, w tym znajdującą się w aktach organu rentowego, a mianowicie zgłoszeniami reklamacji, protokołami zdawczymi, fakturami itd., na których widnieje podpis odwołującej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. H. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust.1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz.300 ze zm.), zwanej ustawą, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem

art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów.

Po myśli art. 11 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 12, zaś według art. 12 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy, pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Za pracownika natomiast – w myśl art. 8 ust 1 ustawy - uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem, że jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca.

W orzecznictwie przyjmuje się, że pojęcia pracownik i zatrudnienie nie mogą być interpretowane na użytek ubezpieczeń społecznych inaczej niż interpretuje je akt prawny określający prawa i obowiązki pracowników i pracodawców - Kodeks pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30 maja 2005r., sygn. akt III AUa 283/2005).

Według definicji zawartej w art. 22 Kodeksu pracy, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu był fakt podlegania przez odwołującą M. H. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu jako pracownika zatrudnionego w firmie (...). Fakt zatrudnienia odwołującej przez płatnika składek był bowiem negowany przez organ rentowy, który stanął na stanowisku, że umowa została zawarta przez strony dla pozorów (art.83 k.c.).

Podkreślić należy, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy, czy też zawarcia umowy o pracę dla pozorów (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005r., sygn. akt II UK 141/2004, OSNP 2005/15/235, wyrok Sądu Najwyższego z 14 marca 2001r., II UKN 258/00, OSNP z 2002/21/527).

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznania niniejszej sprawy Sąd uznał, że przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe w sposób jednoznaczny wykazało, że odwołująca M. H. w okresie objętym sporem, czyli od 10 maja 2017r. faktycznie wykonywała pracę w ramach pracowniczego zatrudnienia, z zachowaniem warunków wymaganych art.22 Kodeksu pracy.

Potwierdzają to zgodne ze sobą, szczegółowe, logiczne i przekonujące zeznania wszystkich słuchanych w sprawie świadków P. O., B. K., Ł. B., M. Z., D. W. i P. L., korelujące z nimi zeznania odwołującej, jak również zgromadzona w sprawie dokumentacja. Odwołująca początkowo została zatrudniona na podstawie umowy o pracę na okres próbny od 10 maja 2017r., a następnie na czas nieokreślony. Nie dziwi fakt, że zainteresowana zatrudniła właśnie odwołującą do swojej nowo powstałej firmy skoro była to jej córka, miała więc do niej zaufanie. Było to niewątpliwie niezwykle istotne w sytuacji, gdy zainteresowana działalność otworzyła na Śląsku, lecz na stałe tu nie przebywała i stąd potrzebowała na miejscu zaufanej osoby. Nadto odwołująca miała już pewne doświadczenie w pracy w handlu, bo wcześniej prowadziła już tego typu działalność. Na podstawie zawartych umów o pracę odwołująca wykonywała prace biurowe, sporządzała przelewy, wystawiała faktury, listy przewozowe, zajmowała się obsługą klienta, zamawiała i wydawała towar, podpisywała umowy, organizowała sprzęt itd. Odwołująca wykonywała tę pracę w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, w biurze które znajdowało się w wynajętym magazynie. Za pracę otrzymywała umówione wynagrodzenie. Przy wykonywaniu tej pracy podlegała zainteresowanej E. R., która podejmowała wszelkie kluczowe decyzje w firmie. Odwołująca była w stałym kontakcie telefonicznym z zainteresowaną, pytała się zainteresowaną co ma zakupić, co zrobić w danej sytuacji, raz w miesiącu przedstawiała wyniki swojej pracy. Odwołująca zeznała, że zawierając umowę o pracę 10 maja 2017r. nie wiedziała, że jest w ciąży. Dowiedziała się o tym dopiero podczas późniejszej wizyty w dniu 15 maja 2017r. u ginekologa. Był to wówczas 6 tydzień ciąży. W tym miejscu podkreślić należy, że nawet, gdyby odwołująca zawierając umowę o pracę miała wiedzę o ciąży, to nie może to samo w sobie stanowić podstawy do wyłączenia jej z podlegania ubezpieczeniom społecznym, jeżeli faktycznie umówioną pracę wykonywała. Z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie i za takim przyjęciem przemawiają wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego. Brak jest zaś jakichkolwiek konkretnych, przekonujących dowodów przeciwnych. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 7 marca 2019r. III UK 61/18 (Lex nr 2631784) potwierdzając, już wcześniej ukształtowaną linię orzeczniczą, że nie jest tak, że kobieta w ciąży nie może podjąć zatrudnienia, nawet kierując się uzyskaniem świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. Również relacje rodzinne nie wykluczają pracowniczego zatrudnienia.

Wreszcie, Sąd miał na uwadze, że odwołująca po przerwie związanej z urodzeniem dziecka wróciła do pracy u zainteresowanej, podczas zaś jej nieobecności obowiązki przejęła zainteresowana oraz świadek D. W., partner odwołującej, który obecnie także jest zatrudniony w firmie zainteresowanej.

Reasumując, skoro odwołująca M. H. od 10 maja 2017r. rzeczywiście wykonywała pracę na rzecz firmy zainteresowanej E. R. na podstawie zawartych umów o pracę, to podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom jak w decyzji zaskarżonej, począwszy od 10 maja 2017r.

W konsekwencji takiego stanowiska Sąd z mocy art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. w pkt 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w sentencji.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. w związku z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r. poz.1800 ze zm.).

(-) sędzia Grażyna Łazowska